

prima instanță: I. Rabei
instanța de apel: A. Ghiorghieș, V. Harmanuic, I. Talpă,

dosarul nr. 2ra-1769/14

D E C I Z I E

06 august 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Valentina Clevadi
Ion Druță
Maria Ghervas
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Perju Elizaveta reprezentată de avocatul
Vrabie Coreneliu,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Perju Peru împotriva
Elizavetei Perju cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 30 ianuarie 2014, prin care a fost
admis apelul declarat de către Perju Petru, casată hotărârea Judecătoriei Rîșcani din 29
octombrie 2013 și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă

La 22 noiembrie 2012, Perju Petru a depus o cerere de chemare în judecată
împotriva Elizavetei Perju cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 31 august 2010, i-a împrumutat Elizavetei
Perju suma de 10 000 lei, cu termenul de rambursare de trei luni.

Menționează că nu a solicitat întocmirea recipisei, pe motiv că sunt consăteni și
rude cu pârâta, însă transmiterea mijloacelor bănești a avut loc în prezența unui martor.

La expirarea termenului, pârâta nu i-a restituit suma împrumutată, iar, la
adresările repetate privind restituirea sumei l-a asigurat că-i va restitui suma în cel mai
apropiat timp, însă, după o perioadă de timp, s-a eschivat de la restituirea împrumutului,
motivând că dânsul este dator cu o sumă de bani feciorului ei care i-a prestat careva
servicii însă pentru care nu i-a achitat.

Consideră reclamantul că nerambursarea împrumutului, poate fi apreciată ca o
răzbunare pentru faptele săvârșite de el în perioada când deținea funcția de polițist și a
participat la acumularea probelor în dosarul penal intentat împotriva feciorilor pârței,
fapt ce a determinat-o să se adreseze cu plângeri la Comisariatul de Poliție Rîșcani cu
diverse pretenții nejustificate în care însă pârâta a recunoscut că a primit de la el suma
de 10 000 lei, ceea ce este o probă veridică în susținerea pretențiilor sale.

Solicită încasarea din contul Elizavetei Perju în beneficul său a datoriei în mărime
de 10 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani din 29 octombrie 2013, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată, totodată fiind încasat de la Perju Pentru în beneficiul lui Elizavetei Perju suma de 3 800 cu titlu pentru cheltuieli de asistență juridică.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 30 ianuarie 2014, a fost admis apelul declarat de către Perju Petru, casată hotărârea prime instanțe și emisă o nouă hotărârea prin care acțiunea a fost admisă și încasat din contul Elizavetei Perju în beneficiul lui Perju Petru suma de 10 000 lei cu titlu de împrumut și cheltuielile de judecată în sumă de 525 lei.

La 31 martie 2014, Perju Elizaveta, reprezentată de avocatul Corneliu Vrabie a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului invocă dezacordul cu decizia instanței de apel considerând-o ilegală, neîntemeiată și emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Susține că deși instanța de apel la emiterea deciziei a reținut prevederile art. 122 CPC și art. 210 al Codului Civil, care obligă încheierea actelor juridice în scris dintre persoanele fizice, dacă valoarea obiectului juridic depășește 10 000 lei, însă, contrar normelor invocate au emis decizia de admiterea acțiunii cu toate că la materialele cauzei lipsește o probă scrisă în sensul normelor legale citate.

Consideră că instanța de apel eronat a reținut drept probă explicațiile sale oferite Inspectoratului de Poliție Rîșcani care ar fi un act confirmativ al împrumutului de 10 000 lei pe o perioadă de trei luni cât și mențiunea că primirea mijloacelor bănești a fost recunoscut de aceasta și în cadrul ședinței primei instanțe, care la emiterea hotărârii eronat a aplicat prevederile art. 211 al Codului civil, deoarece împrumutul este un contract care, urmează a fi probat printr-un act semnat de împrumutător și împrumutat sau, eventual printr-o recipisă eliberată de către cel împrumutat, prin care să fie indicată suma împrumutului, împrumutatul și împrumutătorul precum și termenul de întoarcere a sumei împrumutate, iar explicațiile și declarațiile făcute în acest sens nu pot fi calificate acte juridice în sensul art. 210 Cod civil.

Mai indică că înscrisurile sale oferite Inspectoratului de Poliție Rîșcani, nu a fost scrise de dânsa, ci de către colaboratorul poliției, iar ținând cont de vârsta sa înaintată și de lipsa asistenței unui avocat, pune sub dubii autenticitatea acestei explicații.

Afirmă că nu a recunoscut nici într-o situație existența unui împrumut, însă a oferit explicații pentru a demonstra într-un final că între ea și Perju Petru existau mai multe litigii cu caracter funciar, precum și legate de anumite datorii a intimatului față de fiul ei, Perju Ion, care a lucrat în interesul lui Perju Petru un timp îndelungat, însă căruia nu i s-a achitat pentru munca prestată, iar instanța de apel neîntemeiat a respins audierea martorului Lungu Vasile, care ar fi confirmat faptul că feciorul său Perju Ion a lucrat la intimat o perioadă de 2,5 ani.

Consideră că simpla relatare despre niște înțelegeri sau neînțelegeri cu intimatul pe marginea unor pretenții de ordin material, precum și relațiile ostile dintre ei nu au nici o relevanță la litiul în speță și nu duc la temeinicia pretențiilor înaintate.

Mai mult decât atât contrar prevederilor art. 118 CPC, Perju Petru nu a prezentat probe incontestabile și pertinente în susținerea pretențiilor înaintate.

La data de 22 mai 2014, Perju Petru a depus referință la recursul declarat de Perju Elizaveta în care a invocat că recurenta a recunoscut faptul că a primit de la el suma de 10 000 lei, iar faptul că acești bani au fost transmiși în contul achitării unor servicii

prestate de fiul pârtei - Perju Ion nu corespunde realității. Consideră că decizia instanței de apel este legală și argumentată iar recursul neîntemeiat.

În conformitate cu art. 434 al. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei instanței de apel din 30 ianuarie 2014, a fost expediată în adresa părților la data de 11 februarie 2014, fapt ce se confirmă scrisoarea de însoțire nr. 3005 (f.d. 93), și a fost recepționată de către Perju Elizveta la data de 19 februarie 2014 (f.d. 94).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 31 martie 2014, în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de către Perju Elizaveta, de a casa decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Fiind investită cu examinarea pricinii în cauză, având ca obiect încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii, dispunând respingerea cerințelor înaintate de Perju Petru.

Întru susținerea poziției sale, prima instanță a concluzionat că în cadrul examinării cauzei nu a fost stabilită existența caracteristicilor unui raport de împrumut între Perju Petru și Perju Elizaveta.

Judecând apelul declarat de către Perju Petru, instanța de apel a ajuns la concluzia admiterii apelului, casând hotărârea primei instanțe și pronunțând o nouă hotărâre cu privire la admiterea acțiunii.

În susținerea soluției date, instanța de apel a reținut că Perju Elizaveta atât prin plângerea depusă la Comisariatul CPR Râșcani, cât prin declarațiile depuse în cadrul examinării cauzei în prima instanță recunoscut că a primit de la Perju Petru Suma de 10 000 lei.

Instanța de recurs constată, însă, că deși la soluționarea pricinii au fost stabilite pe deplin circumstanțele care au importanță pentru judecarea cauzei în fond, concluziile instanței de apel cu privire la netemeinicia hotărârii primei instanțe sunt incorecte, rezultate din aplicarea greșită și interpretarea eronată de către instanța de apel a normelor de drept material aplicabile la caz, precum și aprecierea incorectă a probelor prezentate.

În susținerea opiniei enunțate se reține că din materialele dosarului rezultă cu certitudine că Perju Petru în temeiul explicației depuse de Perju Elizaveta la Comisariatul CPR Râșcani pretinde restituirea împrumutului în sumă de 10 000 lei (f.d. 2, 17).

Conform art. 210 alin. (1) Cod civil, trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice și persoanele fizice și dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului.

În conformitate cu art. 514 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Iar, potrivit art. 867 al. (1) prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

În sensul normelor citate, este de înțeles că contractul de împrumut reprezintă o înțelegere (acord încheiat în scris) conform căreia împrumutătorul se obligă să dea în proprietate împrumutatului bani sau alte bunuri fungibile, iar ultimul se obligă să restituie aceeași sumă de bani sau bunuri de același gen, calitate sau cantitate.

Însă, din conținutul explicației depuse la Comisariatul CPR Rîșcani în temeiul căreia Perju Petru solicită restituirea împrumutului rezultă că Perju Elizaveta avînd probleme de sănătate s-a adresat lui Perju Petru și a primit de la acesta suma de 10 000 lei în contul achitării serviciilor prestate de feciorul său Perju Ion, care timp de 2 ani a prestat servicii pentru Perju Petru, însă aceste servicii nu i-au fost achitate.

Sub acest aspect instanța de recurs consideră eronate concluziile instanței de apel precum că prin explicația Elizavetei Perju recunoaște primirea împrumutului în mărime de 10 000 lei de la Perju Petru, or, explicația depusă Comisariatul CPR Rîșcani nu constituie o înțelegere în sensul art. 867 alin. (1) Cod civil și nu confirmă existența raporturilor de împrumut între Perju Petru și Perju Elizaveta deoarece în explicația menționată Perju Elizaveta invocă că a primit suma de 10 000 lei în contul achitării serviciilor prestate de fiul său lui Perju Petru și nu și-a asumat careva obligațiuni de restituire a sumei respective reclamantului.

Cu atît mai mult că la caz s-a stabilit că Perju Petru activează în cadrul Inspectoratului de Poliție Rîșcani, iar în explicația dată de Perju Elizaveta se mai menționează despre existența unei neînțelegeri dintre Perju Petru și Perju Elizaveta cu privire la o cotă de teren a Elizavetei Perju pe care a transmis-o în arendă lui Perju Petru și pe care dorește să o revindece, explicația fiind scrisă de o altă persoană decît Perju Elizaveta care doar a semnat-o după ce i-a fost citită (f.d.4).

În context, sunt apreciate critic argumentele reclamantului precum că împrumutul a fost transmis în prezența unui martor or, în speță nu există nici o recipisă întocmită între Perju Petru și Perju Elizaveta în acest sens, ceea contravine atît prevederilor art. 201 al. (1) Codcivil, care statuează că trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice și persoanele fizice și dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1000 de lei, cît și prevederilor art. 211 al. (1) Cod civil, care indică că nerespectarea formei scrise a actului juridic face să decadă părțile din dreptul de a cere, în caz de litigiu, proba cu martori pentru dovedirea actului juridic.

Colegiul reține că, în caz de nerespectare a formei scrise a actului juridic civil, părțile sunt în drept să dovedească actul juridic cu toate mijloace de probă prevăzute de Codul de procedură civilă, excepție fiind doar proba cu martorii, însă în cadrul examinării cauzei Perju Petru, nu a prezentat instanței probe incontestabile și pertinente ce ar confirma transmiterea banilor cu împrumut Elizavetei Perju, fapt ce contravine și prevederilor art. 118 al. (1) CPC, care reglementează că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În conexiunea celor expus se constată că instanța de apel nu a calificat corect, din punct de vedere juridic, acțiunea cu care a fost investită, ce a dus la emiterea unei soluții greșite, pe când prima instanță în mod temeinic și legal a respins acțiunea lui Perju Petru ca neîntemeiată.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Perju Elizaveta întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Perju Elizaveta.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 30 ianuarie³ 2014 și se menține hotărârea Judecătoriei Rîșcani din 29 octombrie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Perju Peru împotriva Elizavetei Perju cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Ion Druță

Maria Ghervas

Tamara Chișca-Doneva